

Sygn. akt **X GC 74/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Leszek Guza</i>
Protokolant:	<i>Anna Rogal</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 czerwca 2014 r. sprawy

z powództwa **(...) S.A. w K.**

przeciwko **(...) S.A. w J.**

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanej (...) S.A. w J. na rzecz powódki (...) S. A. w K. kwotę 5 051 856,00 (pięć milionów pięćdziesiąt jeden tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć 00/100) zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 października 2012 roku do dnia zapłaty;
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 108 717,00 (sto osiem tysięcy siedemset siedemnaście 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 3) nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w J. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Gliwicach) kwotę 689,64 (sześćset osiemdziesiąt dziewięć 64/100) zł tytułem niepokrytej części wynagrodzenia biegłego.

SSO Leszek Guza

Sygn. akt X GC 74/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w K. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w J. kwoty 5.051.856 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 października 2012 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu tytułem zwrotu części należnego powódce wynagrodzenia (10%), zatrzymanego przez pozwaną do czasu uzyskania średniego dobowego wydobycia co najmniej 3.500 ton w okresie jednego miesiąca kalendarzowego, w terminie do 6 miesięcy od daty uruchomienia kompleksu ścianowego.

Zdaniem powódki wymagane średnie dobowe wydobycie osiągnięto już w pierwszych czterech miesiącach eksploatacji kompleksu ścianowego dostarczonego pozwanej, tj. w okresie maj – sierpień 2012 r., a bezspornym było, że chodziło o wartość wydobycia brutto, tj. o wydobyty urobek surowy (węgiel łącznie z zanieczyszczeniami).

W nakazie zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd uwzględnił powództwo.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Zdaniem pozwanej kompleks ścianowy nie osiągnął średniodobowego wydobycia w wysokości 3.500 ton węgla, nie został więc zrealizowany warunek konieczny do wypłaty powódce 10% pozostałej do wypłaty części wynagrodzenia.

Pozwana wskazała, że na etapie publikacji SIWZ kwestia interpretacji pojęcia „średnie dobowe wydobycie” nie była przedmiotem pytań. Powódka nie skarżyła także postanowień SIWZ.

Według pozwanej wskazane pojęcie jest stosowane w powszechnej praktyce i rozumiane jest od lat, jako wydobycie węgla bez skał towarzyszących (netto).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska, twierdzenia i wnioski.

Sąd zważył, co następuje.

W dniu 29 grudnia 2010 r. pozwana opublikowała ogłoszenie celem udzielenia zamówienia publicznego na „Dostawę fabrycznie nowego zmechanizowanego kompleksu ścianowego wraz z osprzętem dla KWK (...)” (dowód: specyfikacja istotnych warunków zamówienia wraz z załącznikami – k. 83-241).

Pojęcie „średnie dobowe wydobycie” użyte w SIWZ jest powszechnie używanym w nomenklaturze górniczej (dowód: tabele, zestawienia, artykuły, informacje – k. 312-354; zeznania świadka A. S. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:26:30-00:43:43).

Już na etapie analizy SIWZ i warunków w niej zawartych pojęcie „średnie dobowe wydobycie” było rozumiane przez powódkę, jako wydobycie urobku. Zdaniem powódki przy wydobyciu netto posługiwano się powszechnie pojęciem „wydobycie węgla”. Nie budziło żadnych wątpliwości powódki rozumienie wskazanego pojęcia, jako wydobycie brutto, m.in. ze względu na wskazanie wielkości dopuszczalnego zanieczyszczenia – maksymalnie do 50%. Inne rozumienie wymuszałoby: zastosowanie innych parametrów kombajnu, przeprojektowanie przenośników, zmianę szybkości oraz agregatów, przygotowanie innej oferty, inny dobór maszyn. Z tych względów powódka nie zwracała się do pozwanej z prośbą o wyjaśnienie wskazanego pojęcia (dowód: zeznania świadka J. P. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:04:30-00:08:45; zeznania świadka J. F. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:08:45-00:16:13; zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:16:13-00:20:35; zeznania świadka K. M. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:20:35-00:26:30; zeznania świadka A. S. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:26:30-00:43:43; zeznania świadka R. H. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:43:43-00:52:18; zeznania świadka G. M. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 01:03:06-01:09:46; zeznania świadka A. K. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 01:09:46-01:18:20; zeznania świadka B. J. – protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2013 r. – czas nagrania: 00:03:36-00:16:48; zeznania prezesa zarządu powódki - protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2013 r. – czas nagrania: 00:16:48-00:42:32).

Pozwana, organizując przetargi, w przypadku woli określenia planowanego średniego wydobycia dobowego o wartości netto, określała je wprost, jako netto (dowód: specyfikacje istotnych warunków zamówienia – k. 242-254).

W dniu 16 maja 2011 r. strony zawarły w wyniku przetargu nieograniczonego umowę, której przedmiotem okazała się dostawa fabrycznie nowego zmechanizowanego kompleksu ścianowego wraz z osprzętem dla powódki w KWK (...), obejmującej dostawę: 163 sztuk sekcji liniowych obudowy zmechanizowanej i 4 sztuk sekcji skrajnych obudowy zmechanizowanej, kompletnego przenośnika zgrzeblowego ścianowego, kompleksu podścianowego, niezbędnego

wyposażenia w urządzenia i osprzęt elektryczny, kombajnu ścianowego wraz z osprzętem. W § 3 umowy strony ustaliły cenę za realizację całego przedmiotu zamówienia w wysokości 53.972.400 zł. Rozliczenie przedmiotu zamówienia płatności dla dostawy części urządzeń miało nastąpić w formie przelewu w terminie do 60 dni od daty dostarczenia faktury VAT do Kancelarii powódki w ten sposób, że 90% wartości umowy miała być uregulowana po zakończeniu dostawy, a 10% wartości miała być uregulowana po uzyskaniu średniego dobowego wydobycia co najmniej 3.500 ton w okresie jednego miesiąca kalendarzowego, w terminie do 6 miesięcy od daty uruchomienia kompleksu ścianowego. W umowie przyjęto czas pracy urządzeń, jako 10 godzin na dobę (dowód: umowa nr (...) wraz z załącznikami – k. 43-65).

W toku wykonania umowy powódka korzystała z usług podwykonawcy spółki (...) S.A. W ramach umowy z podwykonawcą powódka przeniosła na podwykonawcę obowiązki wynikające z umowy zawartej z pozwaną (dowód: zeznania prezesa zarządu powódki - protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2013 r. – czas nagrania: 00:16:48-00:42:32).

W okresie od 26 listopada 2011 do 13 marca 2012 r. powódka obciążała pozwaną kwotami cząstkowymi za wykonanie przedmiotu umowy w łącznej kwocie 50.518.560 zł, a pozwana dokonała zapłaty należności w kwocie łącznej 46.080.105 zł (dowód: faktury VAT – k. 66-75; potwierdzenie przelewu – k. 66-75).

W dniu 16 kwietnia 2012 r. dokonano odbioru technicznego kompleksu ścianowego wraz z osprzętem i stwierdzono, że uruchomienie kompleksu nastąpiło 4 kwietnia 2012 r. Termin zakończenia rozpoczętych prób sterowania sekcjami w trybie automatycznym ustalono na 18 kwietnia 2012 r. (dowód: protokół odbioru technicznego – k. 76).

W dniu 18 września 2012 r. powódka poinformowała pozwaną o przekroczeniu średniego dobowego wydobycia powyżej 3.500 ton w określonym czasie i wniosła o zwolnienie i przekazanie na rachunek powódki kwoty 5.051.856 zł (dowód: pismo powódki – k. 79).

Pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń co do poziomu wydobycia (dowód: zeznania świadka J. P. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:04:30-00:08:45; zeznania świadka J. F. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:08:45-00:16:13; zeznania świadka K. M. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:20:35-00:26:30; zeznania świadka A. S. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:26:30-00:43:43; zeznania świadka R. H. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:43:43-00:52:18; zeznania prezesa zarządu powódki - protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2013 r. – czas nagrania: 00:16:48-00:42:32).

W dniu 16 października 2012 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 5.051.856 zł w związku z uzyskaniem właściwego poziomu wydobycia (dowód: ostateczne przesądowe wezwanie do zapłaty – k. 80-81).

W reakcji na wezwanie do zapłaty pozwana nie uznała zasadności roszczenia powódki i odmówiła zapłaty (dowód: pismo pozwanej (...)/226.92/12 – k. 82; zeznania świadka A. W. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:52:18-00:58:15; zeznania świadka E. B. – protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2013 r. – czas nagrania: 00:58:15-01:03:06; zeznania świadka B. J. – protokół rozprawy z dnia 19 grudnia 2013 r. – czas nagrania: 00:03:36-00:16:48).

W dniu 31 października 2012 r. powódka stwierdziła przekroczenie średniego miesięcznego wydobycia brutto w ścianie C-1 w KWK (...) powyżej kwoty 3.500 ton w okresie maj - wrzesień 2012 r. (dowód: adnotacja powódki – k. 77-78).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone i wskazane powyżej dokumenty i zeznania świadków oraz powódki, uznając zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy za wystarczający, a przeprowadzone postępowanie dowodowe za pozwalające na wyjaśnienie i rozstrzygnięcie sprawy i nie wymagające uzupełnienia.

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność treści dokumentów zwłaszcza, że ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił fakty z nich wynikające w całości.

Sąd uznał zeznania świadka i prezesa zarządu powódki w zakresie przytoczonych ustaleń za wiarygodne i przekonywujące, gdyż okazały się spójne, logiczne i konsekwentne. Zeznania te znalazły poparcie w pozostałym materiale dowodowym i nie wymagały uzupełnienia.

Sąd dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego, gdyż rozstrzygnięcie sprawy wymagało wiadomości specjalnych. Sąd ocenił opinię na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków i dokonał pozytywnej oceny przedmiotowego dowodu i uwzględnił dokonane w niej ustalenia.

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym okazał się fakt zawarcia umowy przez strony procesu. Bezspornym było również to, że powódka wykonała umowę - dostarczyła pozwaną przedmiot umowy i że przedmiot ten działał prawidłowo. Oczywistym było także to, że pozwana była zobowiązana do zapłaty części wynagrodzenia stanowiącej jego 10% po spełnieniu określonych warunków: po uzyskaniu średniego dobowego wydobycia co najmniej 3.500 ton w okresie jednego miesiąca kalendarzowego, w terminie do 6 miesięcy od daty uruchomienia kompleksu ścianowego. Powyższe znalazło wyraz w umowie łączącej strony procesu, a żadna ze stron nie kwestionowała zapisów umowy.

Korzystając z zasady swobody umów, zgodnie z przepisem art. 353¹ k.c. strony postępowania zawarły łączący je stosunek prawny według swego uznania. Sąd nie stwierdził, aby wskazana treść zapisu umownego oraz jego cel sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie czy też zasadom współżycia społecznego.

Istota sporu sprowadzała się zatem do ustalenia pojęcia „średnie dobowe wydobycie”. Powódka rozumiała wskazane pojęcie, jako wydobycie surowca, węgla zanieczyszczonego np. skałami towarzyszącymi, a więc wydobycie brutto. Według pozwanej eksploatacja pokładu dotyczyła wydobycia netto, a więc ilości ton samego węgla, bez zanieczyszczeń.

Uwzględniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż rozumienie pojęcia „średnie dobowe wydobycie” było zgodne z pojmowaniem go przez powódkę.

Zdaniem Sądu rozstrzygnięcie sprawy wymagało pozyskania pewnego osądu opartego na określonym zasobie wiadomości specjalnych z dziedziny górnictwa, z tego względu na podstawie przepisu art. 278 § 1 k.p.c. Sąd dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego w sprawie.

Opinia w sprawie została sporządzona przez jednostkę organizacyjną Politechniki Śląskiej – Instytut Eksploatacji Złóż.

Analizując treść opinii Sąd nie stwierdził żadnych błędów ani uchybień biegłego. Sąd ocenił opinię na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 7 listopada 2000 r., sygn. akt I CKN 1170/98; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r. o sygn. akt V CKN 1354/00). Na tej podstawie należało dokonać pozytywnej oceny przedmiotowego dowodu. Skoro opinia biegłego spełniała wszelkie wskazane powyżej kryteria należało uwzględnić dokonane w niej ustalenia i wzbogacić o nie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy.

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania opinii biegłego. Również żadna

ze stron nie zakwestionowała ustaleń poczynionych w opinii, nie wniosła żadnych uwag czy też zastrzeżeń. Należało zatem uwzględnić w całości ustalenia w niej poczynione.

Z treści opinii wynika jednoznacznie, że używane w dokumentacji przetargu oraz zawartej umowie pojęcie „średnie dobowe wydobywanie” dotyczy wielkości wydobywania brutto. Jak wynika ze wskazanych dokumentów „średnie dobowe wydobywanie” odnosi się do wyrobiska ścianowego i kompleksu ścianowego, a więc wydobywania wraz ze skałą płoną. Sama powódka w warunkach SIWZ przewidziała fakt wydobywania wraz z zawartością skały płonnej i ustaliła go na poziomie 50% urobku. Biegły wskazał ponadto, iż gdyby odnosić wydobywanie ze ściany do wydobywania netto to w tym pojęciu wymagałoby ono dookreślenia, uściślenia, ze względu na istnienie w pokładzie przerostów skały płonnej, czego jednak pozwana nie uczyniła w warunkach przetargu, jak również w umowie.

Również z zeznań części świadków, w szczególności osób dokonujących analizy treści SIWZ wynikało, iż nie było wątpliwości co do pojęcia „średnie dobowe wydobywanie”, które rozumiane było, jako wydobywanie brutto.

Należy również wskazać na treść SIWZ w innych przetargach ogłaszanych przez pozwaną. Z ich treści jednoznacznie wynika, że w przypadku woli rozumienia pojęcia „średnie dobowe wydobywanie”, jako wydobywanie netto pozwana określała je właśnie w ten sposób. W przedmiotowym przetargu w warunkach przetargu czy też w umowie pozwana nie używała pojęcia: „wydobywanie netto”, a skoro tak to należy uznać, iż chodziło jej o wydobywanie brutto.

Z powyższych względów Sąd w całości uwzględnił powództwo.

Orzeczenie o kosztach postępowania okazało się konsekwencją rozstrzygnięcia głównego i oparto je na przepisie art. 98 k.p.c.

Pozwana przegrała proces, zobowiązana jest zatem zwrócić powódce jej koszty.

Na koszty poniesione przez powódkę złożyły się:

- opłata sądowa od wniesionego pozwu = 100.000 zł (art. 13 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych),
- opłata skarbową od pełnomocnictwa = 17 zł (art. 1 ust. 2 Ustawy o opłacie skarbowej),
- koszty opinii biegłego pokryte z zaliczki wpłaconej przez powódkę = 1.500 zł,
- wynagrodzenie radcy prawnego = 7.200 zł (§ 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).

SSO Leszek Guza

X GC 74/13

Z.:

- 1) (...);
- 2) (...):
 - a) (...),
 - b) (...),
 - c) (...).

Gliwice, dnia 3 lipca 2014 r.